

Alling Kloster

1.000 år gamle ruiner fra Danmarks sidste benediktinerkloster

Omkring år 1250 anlagde Benediktinerordenen dette kloster ved østenden af Alling Sø. Forinden lå klostret i Vejerslev ca. 8 km herfra mod nordøst. Her fungerer klosterkirken stadig som sognekirke.

I løbet af middelalderen anlagde de forskellige klosterordener mere end 100 klostre i Danmark. Klostrene samlede sig enorme formuer - især i form af jordbesiddelser, men også i klingende mønt ved afholdelse af markeder, hospitalsdrift og ikke mindst gaver, arv og salg af tilgivelse - den såkaldte "aflad".

Alling Kloster fungerede i næsten 300 år frem til reformationen i 1536, hvor de fleste klostre opløstes. Alling Klosters rige jordegods overgik til kongen og fra 1573 indgik det under Silkeborg Slot.

Efter reformationen blev klostret nedrevet og byggematerialerne genbrugt. De delvis jorddækkede ruiner som ses blev frilagt ved arkæologiske undersøgelser i 1894 og 1942. I 1989 blev klostrets grundrids markeret med græstørv, som også beskytter murværkerne mod nedbrydelse.

Gennem klostrene bragtes mange teknologiske fremskridt til landet. Bog- og skriftkunsten blev udviklet i klostrenes biblioteker. Vigtige teknologier - for eksempel teglbrænding og udnyttelse af vandkraft til mølledrift samt anlæggelse af fiskedamme, hospitaler med tilhørende urtehaver med lægeurter er andre vigtige fremskridt munkeordenerne medbragte. Ovenfor et træsnit med lærde munke i et svensk håndskrift fra benediktinerklostret i Næstved.

Tekst / Layout: KulturKonsulenten v. arkæolog Karsten Kristiansen, 2012, Tlf. 86 37 70 50

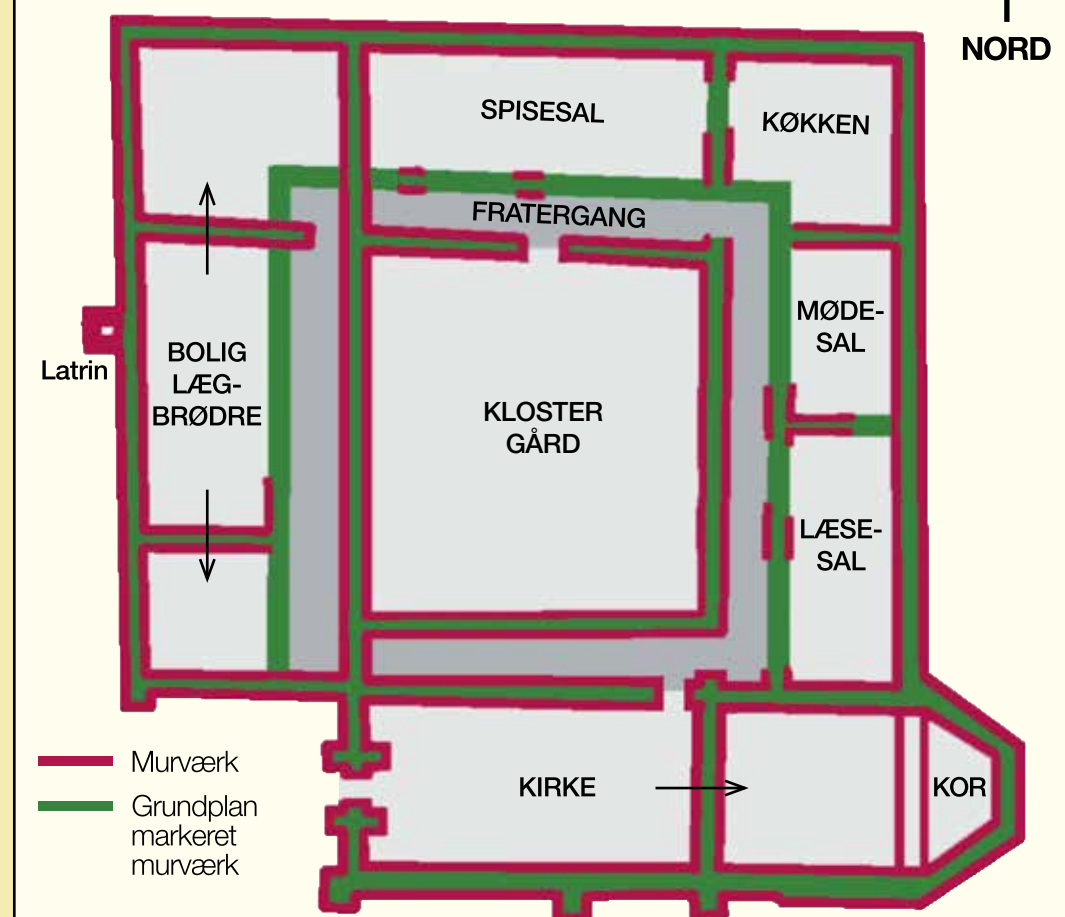
Middelalderens klosterbyggeri fulgte en næsten identisk opskrift. Et firfløjet anlæg, hvortil kun ordensbrødrene havde adgang, omgav en lukket klostergård. Af bygningerne var klosterkirken naturligvis vigtigst. Langs bygningernes inderside forløb en smal, overdækket gang - den såkaldte fratergang.

Udenfor selve klostret lå værksteder, fiskedamme, kanaler, driftsbygninger og evt. hospital. For især de midtjyske klostre var vandkraften vigtig til mølledrift og papirfremstilling. En nu forsvunden kanal sikrede vandforsyningen til Alling Kloster. Søen var også vigtig for at skaffe fisk til at overholde klostrets strenge fastereglere.

Klostrets munke levede et isoleret liv indenfor klostrets beskyttende mure. Det meste af det praktiske arbejde i og omkring klostret blev varetaget af klostrets lægbrødre, som havde deres egen fløj i klostret.

Hvis du vil opleve mere om klostrene i det midtjyske, så besøg Øm Kloster og museum ved Mossø. Andre midtjyske klostre har ligget ved Sminge, Tvillum, Vejerslev, Randers, Søby, Voer, Vissing, Ring og Kalvø.

Grundplan af Alling Kloster

Klostrets grundplan er markeret med græstørv og mange steder ses synlige murværker og fundamentssten. Munkenes sovesal lå over læse- og mødesalen i østfløjen.

Alling Kloster – 800-year-old ruins from Denmark's last Benedictine monastery

Welcome to Alling Sø's Benedictine monastery, founded around 1250. Prior to this time, the monastery was located in Vejerslev, around 8 km to the northeast. The monastery was one of many along Gudenåen River in East Jutland. Others of the more than 100 monasteries known from Medieval Denmark were located at Sminge, Tvillum, Randers, Søby, Voer, Vissing, Ring, and Kalvø.

Alling Kloster was active for nearly 300 years, up until the Reformation of 1536, when the majority of monasteries were dissolved. The monasteries' extensive landholdings and properties were then taken over by the Crown. From 1573, Alling Kloster was placed under the authority of Silkeborg Castle.

Alling Kloster was classically constructed as a four-winged complex around a central cloister, the edges of which were lined by arcades. Toward the south lay the chapel, and in the west wing lived the lay brothers, who undertook all of the practical work at the monastery. The monks lived in isolation within the monastery walls. The complex was surrounded by workshops, fish ponds, outbuildings, and possibly a hospital. A canal from the lake provided a constant supply of water.

On the basis of archaeological studies in 1894 and 1942, the monastery's ground plan was marked out with turf in 1989.

Se mere om Alling Kloster på www.fortidsmindeguide.dk